

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 4 april 2023

Beleid en Uitvoering - Team
Samenleving

**18 2023_B&W_00275 Informatienota over inwerkingtreding van de
Omgevingswet**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer M. Smit, Locoburgemeester en voorzitter; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer B. Harmsma, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; de heer M.W. de Graaf, Gemeentesecretaris

Afwezig:

de heer J.H. Bats, Burgemeester

Samenvatting

Eind 2021 bent u voor het laatst geïnformeerd over de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de stand van zaken met betrekking tot de verschillende sporen. Graag informeren wij u met deze update over de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de huidige status van de verschillende processen en een doorkijk naar 2024 en verder.

Informatienota

Inleiding

Onlangs is bekend geworden dat datum waarop de Omgevingswet in werking treedt, is verplaatst van 1 juli 2023 naar 1 januari 2024. In deze informatienota geven we een overzicht van de huidige stand van zaken en werpen we een blik op de toekomst. Ook maken we inzichtelijk welke besluiten u in het kader van de Omgevingswet moet nemen en wanneer u voorstellen daarover kunt verwachten. Dat overzicht vindt u onder het kopje Planning.

Kernboodschap

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Met deze informatienota geven we u een update van de verschillende sporen die daar onderdeel van zijn. Ook leest u hoe de route tot 2024 (en daarna) eruitziet en welke onderdelen ter besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 moeten de volgende zaken geregeld zijn:

- Delegatiebesluit
- Mandaatregeling
- Bindend adviesrecht

- Participatie
- Werkprocessen
- Informatievoorziening

Hieronder lichten we deze onderdelen toe.

- Delegatiebesluit

Vanaf 1 januari 2024 bepaalt artikel 2.8 van de Omgevingswet dat de gemeenteraad de bevoegdheid tot het vaststellen van delen van het omgevingsplan kan delegeren aan het college van B&W. In 2022 is het delegatiebesluit voorgelegd aan uw raad en tijdens de politieke markt ingetrokken door de portefeuillehouder omdat het op onderdelen aangepast moest worden. De aangepaste versie van het delegatiebesluit wordt in 16 mei 2023 aan uw raad voorgelegd.

- Mandaatregeling

De VNG adviseert om de terminologie en de juridische grondslag van de mandaatregelingen aan te passen in overeenstemming met de Omgevingswet. De mandaatregeling wordt vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd. Dat gebeurt in Q4 2023.

- Bindend adviesrecht

Uw raad heeft in 2022 het voorstel over het bindend adviesrecht vastgesteld. Dit onderdeel is daarmee ruim voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet formeel geregeld.

- Participatie

Eerder heeft u de visie op (inwoners)participatie vastgesteld. Deze visie gaat niet alleen over participatie die verband houdt met de Omgevingswet, maar over alle vormen van meedenken, meedoen en meebeslissen. De juridische uitwerking hiervan krijgt een plek in de participatieverordening. Deze participatieverordening en de lijst met gevallen waarvoor een participatieplicht onder de Omgevingswet geldt, bieden we u in 18 april 2023 ter besluitvorming aan. Daarnaast sturen we u de beleidsnotitie 'participatie onder de Omgevingswet' toe. Deze notitie gaat in op de participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten en bij wijzigingen van het omgevingsplan op verzoek van een initiatiefnemer.

- Werkprocessen

In 2022 is er ingezet op het opstellen van serviceformules voor het begeleiden van een initiatief en het werken in het kader van de Omgevingswet. De serviceformules zijn opgesteld maar nog niet ingevoerd. Op dit moment worden de werkprocessen in detail in kaart gebracht en geïmplementeerd zodat we klaar zijn om naar de letter en de geest van de Omgevingswet te kunnen werken. Het gaat daarbij om processen als het verkennen en begeleiden van een initiatief, het behandelen van een vergunningaanvraag, een verzoek om wijzigen van het omgevingsplan en het toezicht en de rol van de Wet Kwaliteitsborging Bouw (die gelijktijdig met Omgevingswet ingaat). Onderdeel van deze processen is ook het inrichten van participatie op het juiste moment. Hierbij kunt u denken aan participatie bij een initiatief van een inwoner, een ontwikkelende partij en participatie door de gemeente. We verwachten dit in Q2 2023 te kunnen afronden.

- Informatievoorziening

De sporen dienstverlening en informatievoorziening hebben vooral betrekking op de werkwijze van de gemeente. Hierbij kunt u denken aan de (digitale) dienstverlening rondom de aanvraag van vergunningen, afstemming met ketenpartners, de aanschaf en inzet van de benodigde software om aanvragen te kunnen afhandelen en om omgevingsplannen en toepasbare regels (vragenbomen, aanvraagformulieren) te kunnen publiceren op de landelijke systemen.

Omgevingsplan

Het omgevingsplan is de juridische vertaling van onderdelen van de omgevingsvisie. Het is de bedoeling dat in het omgevingsplan straks alle gemeentelijke juridische regels staan die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan heeft een bredere reikwijdte dan de huidige bestemmingsplannen. De Omgevingswet gaat uit van het 'decentraal, tenzij' principe, waardoor veel regels straks op lokaal niveau geregeld moeten worden in het omgevingsplan. Het is de bedoeling dat de regels uit het omgevingsplan makkelijk raadpleegbaar zijn via het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO). Om dit mogelijk te maken moeten de regels voldoen aan de nieuwe inhoudseisen, terminologie en digitale standaarden van de Omgevingswet.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, heeft de gemeente in formele zin al een omgevingsplan: het tijdelijk omgevingsplan. Dit tijdelijk omgevingsplan is een samenvoeging van de huidige ruimtelijke plannen (o.a. bestemmingsplannen), verordeningen over erfgoed, geur en afvoer van regen- en grondwater en de bruidsschat (regels die het Rijk overdraagt aan gemeenten). Het tijdelijk omgevingsplan zet de gemeente stapsgewijs om tot een volledig omgevingsplan. Gemeenten moeten uiterlijk eind 2029 beschikken over een omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. De volgende stappen zijn gezet:

- Uitgangspunten & Handboek Omgevingsplan
- Verordening Fysieke Leefomgeving
- Toepasbare regels

Hieronder lichten we deze onderdelen toe.

- Uitgangspunten & Handboek Omgevingsplan

Vanaf 1 januari 2024 zijn de bestemmingsplannen en beheersverordeningen automatisch onderdeel van het tijdelijke omgevingsplan Steenwijkerland. Voor nieuwe initiatieven en ontwikkelingen die daar niet in passen, moet dit 'tijdelijke deel' worden vervangen door een nieuw deel dat voldoet aan de daaraan gestelde wettelijke vereisten. Als de noodzaak voor het wijzigen van het omgevingsplan voortvloeit uit een initiatief dat door een derde bij de gemeente wordt ingediend, dan zal de gemeente deze initiatiefnemer vragen om de wijziging van het omgevingsplan voor te bereiden. De eisen die de gemeente aan derden oplegt bij het voorbereiden van een wijziging van het omgevingsplan, zijn opgenomen in het Handboek Omgevingsplan. We streven ernaar om het handboek in Q2 2023 informeel aan uw raad toe te sturen. Naast het handboek wordt er ook een nota van uitgangspunten ter vaststelling aan uw raad voorgelegd. In deze nota worden voorstellen gedaan voor de uitgangspunten van het toekomstige omgevingsplan en is een vervolg op de in 2021 gepresenteerde bouwstenen. Ook deze nota van uitgangspunten willen we in Q2 2023 op route brengen.

- Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)

In 2021 is de informatienota 'Bouwstenen Omgevingsvisie en opstellen omgevingsplan' opgesteld. Een van de bouwstenen was het uitvoeren van een analyse van de verordeningen die regels bevatten

over de fysieke leefomgeving. Dit heeft tot een totaaloverzicht van verordeningen geleid die meegenomen is bij het opstellen van een concept Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL). Het bundelen van de verordeningen is een eerste stap op weg naar harmonisatie en overzichtelijke regelgeving (een pluspunt voor zowel inwoners als onze organisatie). Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de regels uit de VFL stapsgewijs toegevoegd aan het nieuwe omgevingsplan. De VFL wordt in Q4 2023 ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

- Toepasbare regels

Een van de producten van het spoor omgevingsplan is het opstellen van toepasbare regels. In de geest van de Omgevingswet is het de bedoeling dat regels uit het omgevingsplan begrijpelijk worden opgesteld. De juridische regels uit het omgevingsplan vormen de basis voor de zogenaamde toepasbare regels. Een aanvrager komt hiermee in aanraking via de vergunningencheck en aanvraagformulieren op het Digitale Omgevingsloket. Via de vergunningencheck en het doorlopen van een vragenboom kunnen initiatiefnemers weten of ze wel of geen vergunning nodig hebben voor het uitvoeren van hun initiatief. Voor de zogenaamde bruidsschat (regels die vanuit het Rijk naar gemeenten komen) worden de vergunningchecks en aanvraagformulieren door het Rijk geleverd. Voor de lokale regelgeving moeten gemeenten die zelf opstellen. Uitgangspunt daarbij is minimaal een gelijkblijvend dienstverleningsniveau (wettelijke verplichting). Dat wat in het huidige digitale loket staat, moet ook terugkomen in het nieuwe digitale loket. Hieraan wordt nu gewerkt. Om initiatiefnemers volop te laten profiteren van de mogelijkheden van het digitale loket is (veel) meer nodig. In Q4 2022 zijn we gestart met de bruidsschatscan waarbij we de Verordening Fysieke Leefomgeving als uitgangspunt nemen voor het formuleren van toepasbare regels.

Consequenties voor de gemeente

De benodigde acties ten aanzien van de implementatie van de Omgevingswet zijn in volle gang. Een aantal verplichte onderdelen van de Omgevingswet zijn in het voorgaande niet specifiek benoemd, maar worden in de aankomende periode wel voorgelegd aan de raad ter vaststelling. Het gaat om het voorbereiden van de volgende raadsbesluiten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet:

- Instellen Commissie Ruimtelijke Kwaliteit
- Handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma inclusief Wkb
- Legesverordening 2024
- APV 2024

Communicatie

-

Vervolg Planning

In deze informatienota hebben we de onderdelen benoemd waarover u de komende periode een besluit moet nemen. U vindt deze onderdelen terug in onderstaand overzicht.

Onderwerp/stukken	Werkvergadering	Politieke Markt	Raadsvergadering

Participatieverordening	11 april 2023	18 april 2023	25 april 2023
Lijst gevallen participatieverplichting	11 april 2023	18 april 2023	25 april 2023
Delegatiebesluit	9 mei 2023	16 mei 2023	23 mei 2023
Verordening Fysieke Leefomgeving	Q3 2023	Q3 2023	Q4 2023
Legesverordening	Q4 2023	Q4 2023	Q4 2023
Bindend adviesrecht			Vastgesteld Januari 2022
Handboek Omgevingsplan	30 mei 2023	6 juni 2023	20 juni 2023
Uitgangspuntennotitie Omgevingsplan	30 mei 2023	6 juni 2023	20 juni 2023
Mandaatregeling	Q4 2023	Q4 2023	Q4 2023
Commissie Ruimtelijke Kwaliteit	Q3 2023	Q3 2023	Q4 2023
APV	Q4 2023	Q4 2023	Q4 2023
Mandaatregeling	Q4 2023	Q4 2023	Q4 2023
Handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma	Q4 2023	Q4 2023	Q4 2023

Besluit

In te stemmen met de informatienota Omgevingswet 2023.